

Maksujärjestelmät-osasto

Jussi Terho

Lausunto

1 (2)

SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Asiantuntijalausunto talousvaliokunnalle asiasta HE 104/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoitus-alalla ja siihen liittyviksi laeiksi

Kiitämme mahdollisuudesta lausua huomiomme hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoitus-alalla ja siihen liittyviksi laeiksi.

Maksaminen on Suomessa normaalioloissa hyvin tehokasta. Maksaminen kotimaisten ja muiden eurooppalaisten osapuolten välillä tapahtuu pääasiassa yleiseurooppalaisia tai globaaleja clearing-, kortti- ja muita maksujärjestelmiä hyödyntäen. Mikäli normaaliaikoina käytettävien keskeisimpien pankkikohtaisien tai yhteisesti käytössä olevien järjestelmien käyttö jostain syystä estyisi, voisi sillä olla huomattavat vaikutukset päivittäismaksamiseen Suomessa, koska vaihtoehtoisia kotimaista tapaa sähköiseen maksamiseen ei tällä hetkellä ole. Häiriöt voivat vaikuttaa myös käteisrahan jakeluun, koska myös sen edellytyksenä on pääsy pankkitilien tietoihin.

Hallituksen esitys on tarkkarajainen kokonaisuus, joka kohdistuu päivittäismaksamisen turvaamiseen pankkien asiakkaille kaikissa olosuhteissa. Esitykselle on hyvät perusteet, koska maksaminen on yhteiskunnan kannalta kriittinen toiminto ja sen jatkuvuus varmistaa yhteiskunnan toimintakyvyn myös normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa. Suomen Pankki on ollut tiiviisti mukana kokonaisuuden valmistelussa. Esitetty kokonaisuus keskittyy päivittäismaksamisen turvaamiseen, eikä tarjoa ratkaisuja muihin rahoitusmarkkinoiden varautumiskysymyksiin.

Esitetty laki eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoitus-alalla asettaa Suomen Pankille uuden tehtävän ylläpitää pankkien välisen maksamisen mahdollistavaa varajärjestelmää. Vaikka tehtävä on uusi, on se näkemysmme mukaan linjassa laissa Suomen Pankista määritellyn tehtävään, jonka mukaan Suomen Pankin tulee huolehtia osaltaan maksu- ja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta sekä osallistua sen kehittämiseen. Varajärjestelmä mahdollistaa myös Suomen Pankin normaalitilanteissa maksujärjestelmissä suorittamien tehtävien hoitamisen myös vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa. Tällaisia tehtäviä ovat pankkien välisen maksamisen mahdollistaminen keskuspankkirahassa sekä käteisrahan tukkujakelu rahahuollon osapuolille.

Maksujärjestelmät-osasto

Jussi Terho

Lausunto

2 (2)

SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Suomen Pankin vastuulla olevan järjestelmän järjestelyistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tältä osin pidämme tärkeänä, että valtioneuvoston asetuksella ei ehdotetun sääntelyn mukaan voitaisi puuttua Suomen Pankin toimintaan tai tehtävien hoitamiseen sillä tavoin, että se vaarantaisi keskuspankin riippumattoman aseman.

Lisäksi häiriötilanteisiin varautumiseksi ja niiden hallitsemiseksi esitetään, että valtiovarainministeriö voisi asettaa rahoitusmarkkinoiden häiriönhallinnan yhteistyöryhmän. Häiriötilanteisiin varautuminen ja häiriötilanteissa toimiminen edellyttää mm. tehokasta salassa pidettävän tiedon jakamista relevanttien tahojen välillä. Häiriöhallinnan yhteistyöryhmä on hyvä tapa hoitaa tätä tehtävää.

Asiakokonaisuus on valmisteltu nopealla aikataululla eikä Euroopan keskuspankin (EKP) kuuleminen asiassa ole ollut mahdollista. Suomen Pankki on tuonut esiin konsultaation tarpeen valmistelun aikana ja ollut suoraan yhteydessä EKP:iin korkealla tasolla. Suomen Pankki on korostanut EKP:lle, että kokonaisuuden tavoitteena on maksamisen jatkuvuuden varmistaminen yhteiskunnan kriittisenä toimintona ja että kyseiset varajärjestelyt otettaisiin käyttöön vain poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos päivittäismaksamisen turvaaminen sitä vaatisi.

Kannatamme esitettyjä lainsäädäntömuutoksia.